

EU-Domstolens domme i sag C-220/12, Meneses, og sag C-275/12, Elrick.

25. oktober 2013

Den 24. oktober 2013 afsagde EU-Domstolen dom i sag C-220/12, Meneses, og sag C-275/12, Elrick.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

1. Resume af dommene

1.1. C-220/12, Meneses

Sagen omhandler en tysk regel om, at der kun gives støtte til tyske statsborgere, der har fast bopæl i udlandet, hvis de søger støtte til uddannelse i det land, de er bosat i eller et af dette lands nabolande, og i øvrigt opfylder betingelser, der kan begrunde støtte i det konkrete tilfælde.

Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post fivu@fivu.dk

Netsted www.fivu.dk

CVR-nr. 1680 5408

I den konkrete sag havde de tyske myndigheder givet afslag på at imødekomme en ansøgning om studiestøtte til en tysk statsborger, der – efter i en kort periode at have fået støtte til uddannelse i Tyskland – ønskede støtte til en ny uddannelse i Nederlandene. Den tyske statsborger er født i Brasilien og har fast bopæl i Istanbul i Tyrkiet, hvor også hans forældre bor.

Ref.-nr. 13/029571-14

Idet ansøgeren har fast bopæl i Tyrkiet, og Nederlandene ikke er nabostat til Tyrkiet, har de tyske myndigheder givet afslag på studiestøtte til uddannelse i Nederlandene.

I retssagen gør sagsøger gældende, at afslaget på studiestøtte tilsidesætter hans ret til fri bevægelighed og ophold i henhold til TEUF artikel 20 og 21. Sagsøger er unionsborger og anfører, at han hindres i at udnytte sine rettigheder, idet han kun kan få studiestøtte til uddannelse i Tyskland, men ikke til uddannelse i Nederlandene.

I dommen af 24. oktober 2013 udtaler EU-Domstolen, at den omtvistede tyske regel udgør en restriktion for den ret til fri bevægelighed og ophold, som alle unionsborgere nyder i medfør af TEUF artikel 21 (præmis 27). En sådan restriktion kan begrundes efter EU-retten, såfremt den er baseret på objektive almene hensyn, der er uafhængige af de berørte personers nationalitet og står i rimeligt forhold til det mål, der lovligt forfølges med national ret (præmis 29).

Domstolen fastslår, at såvel integration af studerende som ønsket om at sikre et vist tilknytningsforhold mellem samfundet i den pågældende medlemsstat og den, der er berettiget til en ydelse som den i hovedsagen omhandlede, kan udgøre objektive almene hensyn, der kan begrunde en sådan restriktion (præmis 34). Domstolen henviser endvidere til, at den tidligere har fastslået, at medlemsstaterne har en vid

skønsbeføjelse ved fastsættelsen af kriterierne for vurderingen af en sådan tilknytning (præmis 37). Endelig gentager Domstolen, at formålet om at tilgodese de studerendes mobilitet er et tvingende alment hensyn (præmis 48).

Domstolen understreger dog samtidig, at der er en risiko for, at et enkeltstående bopælskrav vil udelukke studerende fra støtte, der har en tilstrækkelig tilknytning til medlemsstaten (præmis 38). Domstolen konkluderer, at den tyske lovgivning efter sin karakter er for generel og for ensidig, samt at den ikke kan anses for at være forholdsmæssig, eftersom den prioriterer en omstændighed, der ikke nødvendigvis er den eneste indikator for den reelle grad af tilknytning mellem ansøgeren om støtte og det tyske samfund (præmis 40, 50 og 51). EU-Domstolen gentager således, hvad den tidligere udtalte i sin dom 18. juli 2013 i sagen Prinz og Seeburger, C-523/11 og C-585/11.

1.2. C-275/12, *Elrick*

Sagen drejer sig om, hvorvidt TEUF artikel 20 om indførelse af et unionsborgerskab og TEUF artikel 21 om unionsborgeres ret til fri bevægelighed er til hinder for en tysk regel om, at en uddannelse for at give ret til studiestøtte i udlandet skal føre til opnåelse af et erhvervsqualificerende eksamensbevis efter et undervisningsforløb af mindst to års varighed. Krav om to års varighed stilles ikke ved studiestøtte til en tilsvarende uddannelse i Tyskland. Der er konkret tale om en 1-årig uddannelse i Det Forenede Kongerige, og uddannelsen svarer til en tysk 1-årig erhvervsfaglig uddannelse på erhvervsfagligt skoleniveau. De tyske myndigheder har givet afslag med begrundelsen, at en sådan 1-årig uddannelse ganske vist kan være støt-teberettiget i Tyskland men ikke i udlandet. I udlandet vil uddannelsen kun berettig-e til studiestøtte, hvis uddannelsen har en varighed af to år.

Sagsøger gør gældende, at de tyske regler, der begrænser støtte til uddannelse i udlandet, er i strid med EU-retten, idet de nationale regler stiller hende over for et valg mellem *enten* at give afkald på sin ret til fri bevægelighed inden for EU i forbindelse med valg af uddannelsessted *eller* studiestøtte i henhold til national lovgivning. Herigennem begrænses sagsøgers ret til fri bevægelighed som omhandlet i EU-Domstolens praksis, uden at dette er objektivt begrundet.

I dommen af 24. oktober 2013 udtaler EU-Domstolen, at den pågældende tyske regel udgør en restriktion som omhandlet i TEUF artikel 21 (præmis 28).

Det fremgår af dommen, at den tyske regering havde påberåbt sig, at den i sagen omhandlede lovgivning sikrede, at der kun bliver ydet økonomisk støtte til de uddannelser i udlandet, der fører til, at de studerendes chancer på arbejdsmarkedet øges. Domstolen anfører i den forbindelse, at det er inkonsekvent og uforholdsmæssigt forhold til det anførte formål, at der i henhold til tysk ret - for så vidt angår studier i en anden medlemsstat - pålægges en varighedsbetingelse på mindst to år, når denne ikke pålægges studier i Tyskland. Domstolen påpeger i den forbindelse, at varighedsbetingelsen ikke siger noget om niveauet på den valgte uddannelse (præmis 32-33). Samlet set finder Domstolen, at TEUF artikel 20 og TEUF artikel 21 er til hinder for en lovgivning som den i hovedsagen omhandlede.

2. *Sammenhæng med den foreliggende retspraksis fra Domstolen*

Domstolen har inden for det seneste halvandet år afsagt dom i tre sager om bopælskrav i forbindelse med uddannelsesstøtte til uddannelse i udlandet.

Det drejer sig om:

- Kommissionen mod Nederlandene, C-542/09, om arbejdstagere og deres familiemedlemmers ret til studiestøtte,
- Giersch, C-20/12, om børn af grænsegængerens ret til studiestøtte, og
- Prinz og Seeberger, C-523/11 og C-585/11, om egne statsborgeres ret til studiestøtte.

Der henvises til redegørelsen af 12. september 2013, som sendt til SU-forligskredsen og Folketingets udvalg for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, for en gennemgang af ovenstående domme.

3.Proces

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser vil nu vurdere eventuelle konsekvenser af de to nye domme for det danske SU-system.

SU-forligskredsen og Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser vil blive orienteret, når denne vurdering foreligger.